

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs 'd'Oefenschool' te Blankenberge

---

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	2171
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs Erna DE ROECK
directeur		Van Maerlantstraat 1 - 8370 BLANKENBERGE
adres		050-43.25.30
telefoon		050-43.25.32
fax		directie.doefenschool@scarlet.be
e-mail		www.doefenschool.be
website/URL	Bestuur van de instelling	114041 - Scholengroep 25 Brugge-Oostkust te SINT-MICHIELS
adres	Scholengemeenschap	122952 - Oostkust te DE HAAN
adres		Einsteinlaan 1 - 8420 DE HAAN
	CLB	114471 - CLB vh GO De Klaver te BRUGGE
adres		Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11/2011, 29/11/2011, 01/12/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hendrik D'Hulster
	Teamleden	Lieven Deprettere
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.4 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	11
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

---

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De school vierde dit schooljaar haar vijftig jarig bestaan. De laatste jaren is er een groeiende wijziging wat betreft de leerlingen en het personeel. Het aantal kleuters stijgt jaar na jaar. Er zijn nu ongeveer 40 % meer kleuters dan vijf jaar geleden. Het aantal kinderen die in aanmerking komen voor extra-lesstijden gelijke onderwijskansen is groeiend. Dat zijn er dit schooljaar 42 % van de schoolbevolking. Velen van hen hebben een schoolse achterstand. De onderwijskwaliteit vermindert niet door die veranderingen in de leerlingenkenmerken. Integendeel. Door het vernieuwend leerkrachten- en beleidsteam heerst er een positieve dynamiek waarbij de teamleden grote inspanningen leveren om een hoog onderwijsniveau na te streven. Dat wordt onder andere bewezen door de goede leerlingenresultaten van de onderzochte leergebieden op het einde van het basisonderwijs en door de kwaliteit van de onderzochte onderwijsprocessen. Het is opvallend hoe intensief de school zelf haar onderwijskwaliteit onderzoekt en daarna passende bijstellingen en acties vooropstelt.

Na onderzoek van de leergebieden Nederlands en wiskunde in de kleuter- en lagere afdeling en sociale vaardigheden in de lagere afdeling, oordeelt de inspectie dat de school voldoet aan haar maatschappelijke verplichtingen.

De kleuterleerkrachten selecteren passende na te streven leerplandoelen in hun voorbereiding van elk belangstellingscentrum. Ze hebben de wil om na te gaan of alle ontwikkelingsdoelen voor de hele kleuterschool in voldoende mate aan bod komen. De werkwijze daarvoor staat ter discussie, maar er is een proces gestart om dit te verfijnen. Als vanzelfsprekend gaat er in het kleuteronderwijs veel aandacht naar de taalontwikkeling. Daarvoor kunnen de teamleden een beroep doen op voldoende ondersteunend materiaal. Er is een goed evenwicht tussen activiteiten en leermiddelen die meer gericht taaldoelen ontwikkelen en activiteiten en leermiddelen die een eerdere spontane ontwikkeling beogen. Dit geldt ook voor de wiskundige initiatie. Het team volgt de ontwikkeling van de kleuters goed op. Kleuters met ontwikkelingsproblemen voor beide leergebieden krijgen door de klasleerkracht aangepaste hulp.

De school kan met betrouwbare gegevens aantonen dat de leerlingenresultaten op het einde van de basisschool voor Nederlands en wiskunde voldoende zijn. Dit niettegenstaande het leerlingenvolgsysteem aantoont dat er een beduidende groep risicokinderen zijn. Voor beide leergebieden zijn het onderwijsleerpakketten die in het lager onderwijs het leerstofaanbod bepalen. Het team volgt de opeenvolging van de lessen en de didactische tips vrij nauwgezet op. Daardoor is er voldoende zekerheid dat er een graduele opbouw is van de leerinhouden. Zowel voor Nederlands als voor wiskunde is er een evenwichtig aanbod van de domeinen binnen elk leergebied. Er is wel een kanttekening voor Nederlands waar de spreek- en luisterdoelen nog meer doelgericht kunnen worden aangeboden. Het team stelde voor wiskunde vast dat de resultaten voor het domein 'meten' niet het gewenste resultaat opleverden. Dat leidde meteen tot nader onderzoek en de wil om dit bij te sturen. De leerkrachten volgen de vorderingen van de kinderen goed op en gebruiken verschillende werk- en groeperingsvormen om te kunnen omgaan met de verschillen tussen de leerlingen. Ze begeleiden intensief de kinderen met leerproblemen.

Door de meerdere initiatieven op school- en klasniveau in verband met sociale vorming zijn er garanties dat de eindtermen sociale vaardigheden in de lagere school voldoende worden nagestreefd. Het team kan nog bewuster omgaan met de specifieke eindtermen.

Het onderzoek van de leerbegeleiding en de rapportering toont aan dat beide zeer kwaliteitsvol zijn. De onderwijskundige aanpak vertrekt vanuit een duidelijke visie over wat ze wil bereiken en hoe ze dit wil realiseren. Veelvuldige interne evaluatie zorgt voor acties om de werking constant bij te sturen.

De leerbegeleiding is planmatig en concreet uitgetekend. Het team gebruikt een veelheid aan instrumenten om de vorderingen en ontwikkelingen van de kinderen op te volgen en om eventuele problemen op te sporen. De klastitularissen zijn zorggevoelig en bieden in beide niveaus goede hulp aan kinderen om leer- of ontwikkelingsproblemen te verhelpen. Voor kinderen met dieperliggende problemen zijn er gedetailleerde handelingsplannen voor een begeleiding op langere termijn. Sommige kinderen krijgen voor bepaalde leerdomeinen een aparte leerlijn. Er zijn goede inspanningen om de hulpverlening door externen af te stemmen op de interne leerlingenzorg.

Het proces om het leerlingenrapport te vernieuwen illustreert de aandacht van het team om haar onderwijs in overeenstemming te brengen met de schoolvisie. Er is in het rapport aandacht voor alle ontwikkelingsdomeinen en voor alternatieve evaluatievormen. De rapportering over de leergebiedoverschrijdende thema's is een aandachtspunt.

Het schoolbeleid ondersteunt en geeft richting aan de inspanningen van het team om goede leerlingresultaten te realiseren en om de onderwijskwaliteit te bestendigen en te verhogen. Er is duidelijkheid over de verwachtingen van het beleid en het team wordt voldoende geconsulteerd en betrokken om deze waar te maken. De inspanningen om met externe en interne evaluaties de kwaliteit te bewaken, zijn lovenswaardig.

Het team en het beleid bezitten de kennis, de attitude en de werkkraft om kwaliteitsonderwijs na te streven. Dat bewijzen ze dag na dag. De inspectie heeft er alle vertrouwen in dat het team volhoudt in haar inspanningen en de heersende positieve dynamiek.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	
Nederlands	
wiskundige initiatie	
Lager onderwijs	
Nederlands	
wiskunde	
sociale vaardigheden	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Rapporteringspraktijk

---

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De kleuterleerkrachten maken bij de voorbereiding van elk belangstellingscentrum een themabundel. Zij selecteren uit het leerplan Nederlands passende leerplandoelen die zij in het thema doelgericht nastreven. De concretisering in operationele doelen is veelal terug te vinden in de klasdagboeken.
- In een overzichtsbundel met ontwikkelingsdoelen stippen zij per leeftijdsgroep aan welke ontwikkelingsdoelen zij per thema nastreven. Dit document bevat geen gradatie per leeftijd zodat de indruk kan ontstaan dat elke leerkracht alle doelen daadwerkelijk moet nastreven. Die methodiek werd vooral ingevoerd om zich te verantwoorden tegenover de inspectie, maar staat nu ter discussie. Het team is een proces gestart waarbij zij op een graduele leerlijn voor domeinen uit andere leergebieden de nagestreefde leerplandoelen aanstippen. De informatie wordt jaarlijks doorgegeven naar de leerkracht van de volgende leeftijdsgroep. Het team is van plan deze werkwijze in de toekomst voor alle leergebieden in te voeren.
- In elk belangstellingscentrum wordt een specifieke woordenschat aangebracht. Daarvoor baseren bepaalde teamleden zich op een streefwoordenschatlijst die opgedeeld is per leeftijd.
- Als vanzelfsprekend gaat er veel aandacht naar het spreek- en luisteronderwijs. Voor de oudste kleuters gaan er ontwikkelingsgerichte activiteiten door die het lees- en schrijfproces voorbereiden. De veelvuldige pictogrammen in elke klas ondersteunen de leesinitiatie.
- De leerkrachten gebruiken voor het taalonderwijs specifiek bronnenmateriaal met bijhorende didactische middelen zoals bij voorbeeld een klapop en praatplaten. Het onderwijs vindt plaats in een sterke variatie van activiteiten. Er gaan tal van activiteiten door met als hoofddoel het taalonderwijs te stimuleren zoals het kringgesprek, poppenkast, vertelmomenten, dramatiseren ...
- Planmatige differentiatie van leerplandoelen Nederlands is vooral in de leeftijdsgemengde kleutergroepen terug te vinden. De klaspraktijk toont aan dat het onderwijs aansluit bij de individuele ontwikkeling van de kinderen.

- In elke klas is er een boekenaanbod om de leesbevordering te stimuleren. Het uitstallen van het boekenaanbod kan in sommige klassen meer uitnodigend.
- De kleuterleerkrachten passen hun klasinrichting aan het belangstellingscentrum aan. Zij verrijken de hoeken met werkelijkheidsgericht materiaal. Die hoekenverrijking biedt kansen om de spontane taalontwikkeling te stimuleren. In de meeste klassen is dit kwaliteitsvol. Ondanks de verouderde en uitgewoende schoolinfrastructuur slagen de kleuterleerkrachten er toch in om een stimulerend en ontwikkelingsrijk milieu aan te bieden.
- Het team kent de vorderingen van de taalontwikkeling van de kinderen. Naast de dagelijkse observaties krijgen ze informatie uit genormeerde testen en van een procesgericht volgsysteem om kinderen met taalproblemen te detecteren. Een observatiefiche met specifieke taalvaardigheden per leeftijd biedt informatie of de ontwikkeling van de kleuter normaal verloopt.
- Leerkrachten bieden eerstelijns hulp aan tijdens het hoekenwerk. Ze noteren de individuele en de groepsinterventies op vorderingenfiches. Deze notities worden doorgegeven aan de volgende klasleerkracht.
- Na intern zorgoverleg stelt de zorgcoördinator voor kinderen met ernstige taal- en ontwikkelingsproblemen een specifiek hulpplan op of wordt er contact opgenomen met externe hulpverleners.
- Enkele leerkrachten volgen individuele nascholing over activiteiten die de taalontwikkeling kunnen stimuleren. Het hele kleuterteam volgt samen met de collega's van de lagere afdeling teamgerichte nascholingen over het nieuwe leerplan taalbeschouwing.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterleerkrachten maken bij de voorbereiding van elk belangstellingscentrum een themabundel. De meeste leerkrachten selecteren bij elke themaplanning doelen uit het leerplan wiskunde. De concretisering in operationele doelen is veelal terug te vinden in de klasdagboeken.
- In een overzichtsbundel met ontwikkelingsdoelen stippen zij per leeftijdsgroep aan welke ontwikkelingsdoelen zij per thema nastreven. Dit document bevat geen gradatie per leeftijd zodat de indruk kan ontstaan dat elke leerkracht alle doelen daadwerkelijk moet nastreven. Die methodiek werd vooral ingevoerd om zich te verantwoorden tegenover de inspectie, maar staat nu ter discussie.
- Vanaf dit schooljaar duiden de kleuterleerkrachten – net als de collega's uit het lager onderwijs - op een leerlijn van de pedagogische begeleidingsdienst aan welke doelen voor 'meten' effectief worden nagestreefd. Het hele schoolteam wil zo nagaan of het onderwijs voor dit leergebied voldoende leerplangericht is.
- In de planningsdocumenten zijn er doelen voor de verschillende domeinen van het leergebied terug te vinden. In de streefwoordenschatlijsten van elk thema komen bij de meeste leerkrachten begrippen voor die wiskundige ontwikkeling stimuleren.
- Er is een goed evenwicht tussen enerzijds het occasioneel leren en anderzijds het meer gestuurd leren. Vooral bij de oudste kleuters gaan er activiteiten door die specifiek wiskundige vaardigheden beogen. Bij de jongste kleuters is er vooral aandacht voor het spontaan ontwikkelen. Dat uit zich onder andere in het materialen- en boekenaanbod. In de kleutergroepen met de oudste kleuters zijn er leermiddelen en activiteiten die specifiek gericht zijn op getallenkennis en meten. Door het gebruik van meerdere kalenders wordt de tijdsinitiatie in alle groepen gradueel ontwikkeld.
- Het kleuterteam respecteert de ontwikkelingsfase van de kleuter. In leeftijdsgemengde groepen is er een gedifferentieerd aanbod. Maar ook binnen homogene

leeftijdsgroepen passen de kleuterleidsters het aanbod aan volgens het ontwikkelingsniveau van de individuele kleuter.

- De kleuterleerkrachten observeren op geregelde tijdstippen of wiskundige begrippen en vaardigheden voldoende beheerst zijn. Een observatiefiche met specifieke wiskundige vaardigheden en begrippen per leeftijd biedt informatie of de ontwikkeling van de kleuter normaal verloopt. Het team neemt valide en betrouwbare tests af die eventuele ontwikkelingsproblemen signaleren.
- Leerkrachten bieden eerstelijns hulp aan tijdens het hoekenwerk. Ze noteren de individuele en de groepsinterventies op vorderingenfiches. Deze notities worden doorgegeven aan de volgende klasleerkracht.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De leerlingenresultaten van genormeerde en betrouwbare toetsen op het einde van de basisschool tonen aan dat de school met haar specifieke leerlingenpopulatie voldoende inspanningen levert om de eindtermen te realiseren. De scores zijn over het algemeen beter dan die van vergelijkbare scholen met eenzelfde leerlingenprofiel. Testen voor het domein spreken werden niet afgenomen.
- Alle teamleden bieden het onderwijs voor Nederlands aan met behulp van een identiek onderwijsleerpakket dat de recent vernieuwde eindtermen taalbeschouwing al verwerkt heeft in haar aanbod. De volgorde van de lessen en de didactische suggesties worden voor meerdere leerdomeinen nauwgezet opgevolgd. Daardoor is de leerplangerichtheid voldoende verzekerd en is er gradatie en continuïteit in het onderwijsleeraanbod. Vooral binnen het leergebied is er horizontale samenhang van leerinhouden uit de verschillende domeinen.
- De themaplanningen van het onderwijsleerpakket tonen bij meerdere leerkrachten aan dat de lessen spreken, luisteren en creatief schrijven soms worden geschrapt. Die leerkrachten verduidelijken dat zij die activiteiten integreren in andere leergebieden zoals bij voorbeeld wereldoriëntatie. Anderen vervangen meerdere lessen door een eigen aanbod. Uit analyse blijkt dat de beoogde leerplandoelen van vooral de spreek- en luisterlessen in die vervangende activiteiten niet altijd expliciet worden nagestreefd.
- Er is een verscheidenheid aan werk- en groeperingsvormen in de didactische aanpak. Partner- en groepswerk zijn goed ingeburgerd.
- De school biedt alle noodzakelijke ondersteunende materialen aan. Leerkrachten gebruiken de mogelijkheden van het elektronisch schoolbord op een efficiënte, kwaliteitsvolle en creatieve wijze.
- Er zijn op school- en op klasniveau goede initiatieven om de leesbevordering te stimuleren en de leerlingen in contact te brengen met de gemeentelijke bibliotheek en het bijwonen van theatervoorstellingen.
- De leerkrachten volgen de vorderingen van de leerlingen goed op. De dagelijkse observaties, de foutenregistraties na toetsen en de testen van het leerlingenvolgsysteem bieden hen die informatie.
- Het team wendt voldoende differentiatietechnieken aan om tegemoet te komen aan de verschillen tussen de leerlingen. Zij gebruiken daarvoor onder andere de leermiddelen van het onderwijsleerpakket voor tempo- en niveaudifferentiatie. Meerdere leerkrachten hebben bijkomende werkbundels aangemaakt. Er is in elke klas didactische computersoftware om de differentiatiekansen te ondersteunen.
- Alle leerkrachten organiseren specifieke werk- en groeperingsvormen om de remediërende eerstelijns hulp mogelijk te maken. Zowel individuele als groepsbegeleiding komen voor. Alles wordt geregistreerd in vorderingenfiches. Een goed praktijkvoorbeeld zijn de geïndividualiseerde contractwerken met specifieke remediëringsoopdrachten per leerling.

- Voor leerlingen met dieperliggende leerproblemen en voor leerlingen die meer compenserende en dispenserende hulp nodig hebben, worden concrete handelingsplannen opgemaakt die effectief worden opgevolgd. Voor sommige leerlingen is er een aparte leerlijn voor een specifiek taaldomein. De initiatieven voor anderstalige nieuwkomers zijn concreet uitgetekend in een stappenplan.
- Het team gebruikt de methode-eigen toetsen om de leervorderingen te evalueren. Voor spelling is er een bijkomende toets uit een ander onderwijsleerpakket. Alle domeinen van Nederlands komen op het rapport voor.
- De nascholingen bewijzen dat de school alert is voor de vernieuwde eindtermen taalbeschouwing en dat ze openstaat voor onderwijskundige vernieuwingen voor het leergebied Nederlands.

3.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De leerlingenresultaten van genormeerde en betrouwbare toetsen op het einde van de basisschool tonen aan dat de school met haar specifieke leerlingenpopulatie voldoende inspanningen levert om de eindtermen te realiseren. De scores komen overeen met die van vergelijkbare scholen met eenzelfde leerlingenprofiel. De resultaten van het leerlingenvolgsysteem geven aan dat een beduidend aantal leerlingen risicokinderen zijn voor dit leergebied.
- Na analyse van de outputgegevens stelde het team vast dat de resultaten van het domein 'meten' niet beantwoorden aan de verwachtingen. Daarom besliste het team om dit schooljaar haar onderwijsaanbod voor 'meten' te vergelijken met een leerlijn van de pedagogische begeleidingsdienst. Op het einde van dit schooljaar worden de eventuele bijstellingen voor het onderwijsaanbod opgemaakt.
- Een identiek onderwijsleerpakket stuurt in alle klassen het leeraanbod voor dit leergebied. De leerkrachten volgen de planning en de didactische suggesties consequent op. Daardoor is de leerplangerichtheid voldoende verzekerd en is er gradatie en continuïteit in het onderwijsleeraanbod.
- Er is een verscheidenheid aan werk- en groeperingsvormen in de didactische aanpak. Partner- en groepswork zijn goed ingeburgerd.
- De school biedt alle noodzakelijke ondersteunende materialen aan. Leerkrachten gebruiken de mogelijkheden van het elektronisch schoolbord op een efficiënte, kwaliteitsvolle en creatieve wijze.
- De leerkrachten volgen de vorderingen van de leerlingen goed op. De dagelijkse observaties, de foutenregistraties na toetsen en de testen van het leerlingenvolgsysteem bieden hen die informatie.
- Het team wendt voldoende differentiatietechnieken aan om tegemoet te komen aan de verschillen tussen de leerlingen. Zij gebruiken daarvoor onder andere de materialen van het onderwijsleerpakket voor tempo- en niveaudifferentiatie. Meerdere leerkrachten hebben bijkomende werkbundels aangemaakt. Er is in elke klas didactische computersoftware om de differentiatiekansen te ondersteunen.
- Alle leerkrachten organiseren specifieke werk- en groeperingsvormen om de remediërende eerstelijns hulp mogelijk te maken. Zowel individuele als groepsbegeleiding komen voor. Alles wordt geregistreerd in vorderingenfiches. Een goed praktijkvoorbeeld zijn de geïndividualiseerde contractwerken met specifieke remediëringsoopdrachten per leerling.
- Voor leerlingen met dieperliggende leerproblemen en voor leerlingen die meer compenserende en dispenserende hulp nodig hebben, worden concrete handelingsplannen opgemaakt die effectief worden opgevolgd. Voor sommige leerlingen is er een aparte leerlijn voor een specifiek wiskundedomein.

- Het team gebruikt de methode-eigen toetsen om de leervorderingen te evalueren. Alle domeinen van wiskunde komen op het rapport voor.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- In de schoolvisie zijn er meerdere verwijzingen naar intenties voor de ontwikkeling van vaardigheden waarbij leerlingen op een efficiënte en opbouwende wijze deel kunnen nemen aan het sociaal leven. Bij de bespreking van methodieken voor sociale vorming verkende het team de achterliggende visie en de concrete eindtermen sociale vaardigheden.
- Door het geïntegreerd aanbod op school- en klasniveau van talrijke initiatieven in verband met sociale vorming, streven de leerkrachten – vaak onbewust – de eindtermen sociale vaardigheden in voldoende mate na.
- Op schoolniveau ondersteunen onder andere een methodiek met maandpunten over leefhoudingen, het pestactieplan en een project in verband met kansarmoede, de inspanningen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen na te streven. De aanpak mondt uit in diverse activiteiten die vooral op klasniveau de kinderen ondersteunen om relatiewijzen, gespreksconventies en hun onderlinge samenwerking te oefenen.
- In de klaspraktijk van alle leerkrachten zijn er meerdere initiatieven die het nastreven van de sociale vaardigheden kansen biedt. Vooral tijdens kringgesprekken worden de schooleigen methodieken uitgewerkt. Dit wordt ondersteund door de onderwijsstijl en klasmanagement van bijna alle teamleden. Zij organiseren werk- en groeperingsvormen die het mogelijk maken sociale vaardigheden te oefenen. In meerdere thema's van wereldoriëntatie en in andere leergebieden worden ook doelen nagestreefd die de sociale vaardigheden bevorderen.
- De voorwaarden om die sociale vorming mogelijk te maken binnen een veilig en gestructureerd leef- en werkklimaat zijn aanwezig. Kinderen en leerkrachten houden zich aan regels en afspraken en gaan respectvol en vriendelijk met elkaar om.
- Er zijn op schoolniveau nog geen afspraken die een meer graduele ontwikkeling per leeftijd van de sociale vaardigheden mogelijk maken.
- De teamleden observeren en evalueren de sociale ontwikkeling van de kinderen. In het volgsysteem zijn er per kind meerdere verwijzingen naar deze ontwikkelingscomponent. De school biedt veel aandacht en hulp aan kinderen met sociale ontwikkelingsproblemen.
- De rapportering geeft een beeld van een aantal aspecten van sociale vorming van de kinderen. Daardoor worden enkele eindtermen sociale vaardigheden geëvalueerd. Die rapportering is enigszins gebaseerd op een intuïtieve beoordeling. Kinderen krijgen kansen om zichzelf te evalueren. Er is geen gradatie per leeftijd in de rapportering.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

- ontwikkeling.

Motivering

- De zorgvisie is vorig schooljaar gefinaliseerd na overleg met het team. Ze is met operationele doelen uitgeschreven in een werkbaar document. De concretisering van de leerbegeleiding is terug te vinden in een maandelijks overzicht met acties. Het zorgbeleid wordt zowel op beleids- als op uitvoeringsniveau daadwerkelijk en gelijkgericht uitgevoerd.
- De school streeft naar een geïntegreerd zorg- en GOK-beleid. Vanaf dit schooljaar werden alle GOK-uren toegevoegd aan het reguliere lestijdenpakket om kleinere klasgroepen te vormen en om een voltijds ambt voor de zorgcoördinator mogelijk te maken. De GOK-actiepunten voor de pijlers 'preventie en remediëring van leer- en ontwikkelingsachterstanden' en 'leerlingen- en ouderparticipatie' zijn terug te vinden in het concrete zorgbeleid.
- Het team kent de noden van de leerlingenpopulatie en is zich bewust van de vele problematieken die kenmerkend zijn voor hun leerlingeninstroom.
- De leerkrachten van beide niveaus kennen bij de aanvang van het schooljaar de beginsituatie van de kinderen. De talrijke gegevens in de leerlingendossiers, de overgangsgesprekken en de vele informele contacten bieden hen uitvoerige informatie.
- Het zorgbeleid biedt een gestructureerd kader aan om de ontwikkeling en vorderingen van de kinderen op te volgen. Zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs worden per leeftijdsgroep valide en genormeerde testen afgenomen die aspecten van de taal- en wiskundige ontwikkeling in kaart brengen. Die info wordt aangevuld met gegevens uit een procesgericht kindvolgsysteem. Daarnaast noteren vooral kleuterleerkrachten opvallende observaties in een schrift. De leerkrachten van de lagere school maken foutenanalyses na methodegebonden toetsen.
- De kleuterleerkrachten bieden na een gezamenlijke activiteit een gedifferentieerd aanbod aan dat rekening houdt met de ontwikkeling en interesse van de kinderen. Vooral in leeftijdsgemengde groepen is dit terug te vinden in de klasdagboeken.
- In alle klassen van de lagere afdeling zorgen de teamleden voor tal van initiatieven om te differentiëren. Ze gebruiken daartoe de mogelijkheden voor tempo- en niveaudifferentiatie die de onderwijsleerpakketten aanreiken. Verlengde instructie voor een aantal kinderen is in de meeste klassen ingeburgerd. Velen bieden geïndividualiseerde pakketten aan bij contractwerk. Wekelijks gaat niveaulezen door waarbij oudere leerlingen de jonge kinderen begeleiden.
- Het zorgbeleid organiseert heel geregeld kindoverleg om de leervorderingen te bespreken. Er is een afgesproken procedure om kinderen aan te melden voor dit gesprek. Allen vinden dat dit overleg ondersteunend is voor de verdere begeleiding. Na het overleg worden de besluiten genoteerd in een afsprakenblad waarin de acties concreet en per zorgbegeleider zijn uitgeschreven.
- Sedert dit schooljaar wordt de verantwoordelijkheid van de uitvoering van de eerstelijnszorg volledig toevertrouwd aan de klastitularis. Allen zoeken passende werken groeperingsvormen om dit mogelijk te maken in hun klaspraktijk. De interventies op leerproblemen zijn ofwel individueel of in kleine groepjes. Ze registreren hun hulp in 'vorderingsfiches'. De meeste leerkrachten in het kleuter- en lager onderwijs kunnen een veelheid van hulpinitiatieven aantonen.
- Na de afname van een toets voor het leerlingenvolgsysteem maakt de zorgcoördinator voor sommige kinderen een handelingsplan op. Dat document beschrijft een meer gedetailleerd hulpverleningstraject voor een langere termijn op specifieke leerproblemen.
- Voor sommige kinderen met dyslexie of dyscalculie zijn er specifieke en uitvoerige handelingsplannen met stimulerende, remediërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Voor enkele kinderen zijn er voor bepaalde domeinen van wiskunde of Nederlands of voor het hele leergebied een aparte leerlijn opgemaakt. Die zijn concreet uitgeschreven en worden effectief uitgevoerd door de klasleraar.

- De samenwerking met het CLB en andere externe hulpverleners verloopt vlot. Een aantal leerplichtige kinderen volgen tijdens de lesuren revalidatie door externe hulpverleningsdiensten. Die beslissingen zijn gebaseerd na uitvoerig overleg met het CLB en de hulp richt zich op leerstoornissen die niet kunnen worden begeleid door schoolinterne zorg.
- De school onderzoekt de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding. Daartoe neemt ze een veelheid van valide, betrouwbare en genormeerde testen af. Die worden geanalyseerd en vergeleken met vergelijkbare scholen volgens de leerlingenkenmerken. Op teamvergaderingen worden concrete zorgacties geëvalueerd en bijgestuurd.
- Het zorgteam en het hele schoolteam staat open voor ontwikkelingen in de onderwijswereld. Dat bewijst de lectuur die ze doornemen en de vele nascholingen die ze volgen.

4.2 Evaluatie

4.2.1 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- Het schoolbeleid wendt de prioriteit 'rapportering naar de ouders' aan om haar visie op onderwijs te illustreren en te concretiseren. Het team werd aangezet om de bestaande rapportering van de lagere afdeling te vergelijken met de schoolvisie uit het pedagogisch project. Er werd een werkgroep opgericht met de opdracht om haalbare wijzigingen aan te brengen aan het bestaande rapport.
- Dat leidde in de eerste plaats tot een herschikking van de rubrieken. Informatie over de vorderingen in verband met de sociale en emotionele ontwikkeling komen nu vooraan in het rapport. Opvallend is de veelvuldige informatie over deze ontwikkelingscomponent in het rapport. Kinderen krijgen kansen om voor sommige aspecten van de sociale vorming zichzelf te evalueren. De confrontatie met de evaluatie van de leerkracht leidt dan tot een genuanceerde rapportering.
- Het team zoekt naar passende technieken om te rapporteren over leergebieden en ontwikkelingen die een meer procesmatige evaluatie vereisen. Dit passen ze al toe voor muzische vorming, sociale vaardigheden en leren leren.
- Met uitzondering voor ICT is er een rubriek die de vorderingen op de leergebiedoverschrijdende eindtermen weergeeft. De items zijn identiek voor alle leeftijden en zijn niet gradueel opgebouwd per leeftijdsgroep.
- Er is een uitgebreide rapportering over de motorische ontwikkeling in het 'sportrapport'. Naast vaardigheden en technieken is er ook aandacht voor attitudes.
- De vorderingen op de leerprestaties voor de leergebieden Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans komen achteraan in het rapport. De werkgroep heeft ook deze rubriek herwerkt. Er wordt nu geen totaalprocent meer berekend. Elk domein van elk leergebied staat op evenveel punten.
- De leerkrachten schrijven een persoonlijke commentaar in de sub-rubrieken 'mijn uitblinkers' en 'mijn werkpunten'. Het schoolbeleid geeft de teamleden feedback op de schrijfstijl en de inhoud.
- Naast de schriftelijke rapportering zijn er ook talrijke oudercontacten waarbij de leerkrachten de ouders informeren over de schoolse vorderingen.

- Voor de ouders van de kleuters worden er ook meerdere oudercontacten georganiseerd om de ontwikkeling van hun kleuters te bespreken. In de heen- en weerschriften komen daarover ook vaak notities voor.
- De interne rapportering over de ontwikkeling en vorderingen van de kinderen is zeer gestructureerd. Leerkrachten informeren elkaar tijdens overgangsgesprekken, tijdens het zorgoverleg en halen informatie uit de kinddossiers.
- Het zorgbeleid verzorgt de rapportering naar externe instanties.
- Tijdens de teamvergaderingen en in de werkgroep zijn er veelvuldige kansen om te reflecteren over de bestaande rapporteringspraktijk. De school staat open voor ontwikkelingen op dat vlak en heeft de intentie de nodige bijstellingen uit te voeren.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Er is in de voorbije schooljaren een merkbare wijziging gekomen in de personen die het schoolbeleid sturen en uitvoeren. De huidige directie neemt haar ambt waar sinds begin vorig schooljaar en de zorgcoördinator heeft drie jaar ervaring in deze functie. Beiden vormen ze een hecht team dat in overleg de richting en de koers van de school uittekent. Het leerkrachtenteam is voornamelijk in het lager onderwijs de laatste jaren ook erg vernieuwd. De dynamiek van zowel het beleidsteam als van het leerkrachtenkorps zorgt ervoor dat de school op onderwijskundig vlak een vernieuwingsbeweging meemaakt.
- Het team ervaart duidelijkheid over de onderwijsvisie van het schoolbeleid en de aanpak om dit op een gestructureerde wijze te realiseren. De directie heeft van bij het begin van haar opdracht haar onderwijsvisie geëxpliciteerd met onder andere meer aandacht voor een brede vorming, aansluiting bij de specifieke leerlingenkenmerken en aandacht voor de communicatie met de ouders. Zij zet het team aan om voortdurend te reflecteren op de beslissingen en de onderwijspraktijk in relatie staan met de schoolvisieteksten. Het onderwijskundig en personeelsbeleid is concreet uitgetekend in prioriteitenplannen.
- De leiderschapstijl van de directie wordt aanvaard door de teamleden. Die berust op het betrekken van de leerkrachten in zoveel mogelijk materies en op het delegeren van specifieke verantwoordelijkheden. Werkgroepen krijgen de kans om bepaalde projecten uit te werken zoals b.v. de rapportering, verkeer en sociale vorming. De zorgcoördinator krijgt de verantwoordelijkheid over het zorgbeleid. De directie ziet erop toe dat alle initiatieven kaderen binnen de schoolvisie. Alle teamleden zijn tevreden over de overlegkansen en voelen daardoor aan dat ze mee richting geven aan het beleid.
- De leerkrachten krijgen zowel op formele als op informele wijze feedback op hun pedagogisch handelen. Dit gebeurt in een open sfeer en op een constructieve wijze.
- Het beleid neemt talrijke initiatieven om haar kwaliteitszorg te bewaken. Ze verzamelt met valide en betrouwbare instrumenten een veelheid aan outputgegevens over leerresultaten en -vorderingen, de sociale en emotionele ontwikkeling, het welbevinden van het personeel en de tevredenheid van verschillende participanten. Deze informatie wordt uitvoerig geanalyseerd en besproken met het team. Van daaruit worden werkpunten geselecteerd. Het behoort eveneens tot de gewoonte dat het team tijdens verschillende overlegmomenten onderwijskundige werkpunten evalueert. Die evaluatie leidt tot een bijsturing van het traject.
- De inspectie ging in het kader van een beleidsonderzoek tijdens de schooldoorlichting na of de school een talenbeleid voert en wat de effecten daarvan zijn. De school bezit een talenbeleidsnota met operationele doelen die aansluiten bij de specifieke leerlingenkenmerken. Naast het onderwijzen van de leergebieden Nederlands en Frans zijn er een aantal initiatieven om de taalvaardigheid van specifieke groepen

leerlingen te verhogen. Zo zijn er onder andere acties voor anderstaligen en voor kinderen met spellings- en leesproblemen. Een bijzonder aandachtspunt is de communicatie met de ouders. Er zijn inspanningen om de nieuwe eindtermen voor Nederlands en Frans te integreren in het onderwijsaanbod. De school gebruikt tal van outputgegevens om haar taalonderwijs te evalueren.

- De aanwending van de SES-lestijden, de doelen en acties zijn geïntegreerd in het hele zorgbeleid. Ze sluiten aan bij de beginsituatieanalyse. De school spant zich in om de effectiviteit van de doelen na te gaan. Dit doet ze door het verzamelen en analyseren van meerdere outputgegevens. De permanente evaluatie van het zorgbeleid zorgt voor efficiënte bijstellingen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden worden door verschillende methodieken in de lagere afdeling voldoende nagestreefd.
- De leerplangerichtheid in de themaplanningen van het kleuteronderwijs.
- De streefwoordschat bij elk belangstellingscentrum in het kleuteronderwijs.
- De leerlingenresultaten van de lagere schoolkinderen voor Nederlands en wiskunde zijn voldoende in vergelijking met scholen uit eenzelfde referentiegroep.
- De leerplangerichtheid, de gradatie en continuïteit van het onderwijsleeraanbod Nederlands en wiskunde in het lager onderwijs.
- De evaluatie van de leergebieden wiskunde en Nederlands.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leerbegeleiding die gebaseerd is op een schoolspecifieke zorgvisie.
- De teamleden uit beide niveaus kennen de beginsituatie van de kinderen en volgen de vorderingen en ontwikkelingen met meerdere instrumenten goed op.
- De inspanningen om het onderwijs af te stemmen op de verschillen tussen de kinderen.
- De effectieve eerstelijns hulp in beide niveaus in een variatie aan werk- en groepeeringsvormen.
- De planmatigheid met handelingsplannen om kinderen met ernstige leer- en ontwikkelingsproblemen te begeleiden.
- De aanpassing van het leerlingenrapport aan de schoolvisie.
- De rapportering over verschillende ontwikkelingscomponenten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De duidelijkheid van het schoolbeleid over de onderwijsvisie en de koers die het beleid voor ogen heeft.
- De concrete uitvoering van de prioriteitenplanning om op een haalbare wijze de vooropgestelde doelen te realiseren.
- De wijze waarop het team bij het schoolbeleid wordt betrokken.
- De veelvuldige initiatieven in verband met kwaliteitszorg.
- De integratie van outputmeting in het schoolbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De spreek- en luisterdoelen in het lager onderwijs effectiever nastreven in de vervangende activiteiten
- De graduele ontwikkeling van sociale vaardigheden per leeftijdsgroep meer uittekenen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De rapportering van alle leergebiedoverschrijdende eindtermen.
- Een meer graduele rapportering van de sociale vaardigheden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- nihil

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hendrik D'Hulster

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: